

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
From: 5.1.2e - BD/DGC-19
Sent: Thur 10/29/2020 12:09:12 PM
Subject: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis
Received: Thur 10/29/2020 12:09:20 PM

Dag 5.1.2e

Veel dank weer voor je input, In aanvulling op onderstaande, ik heb even bij mijn collega die over de avondklok gaat aangegeven wat jouw opmerkingen waren en die gaf het volgende terug:

“Ik ben momenteel vooral op zoek naar een *argumentatie waarom het een proportionele maatregel* zou kunnen zijn. Daarbij zou het helpen als we een inschatting krijgen over wat het gedragseffect is van het introduceren van een avondklok van 22h tot 6h. *Verwachten we dan dat mensen geen avondplannen meer maken of heeft dat een ander effect. En welke start- en eindtijd sorteert naar verwachting het meest effect.*

Buitenland is uitgevraagd maar effecten van de maatregel kan daar nog geen eenduidig antwoord op worden gegeven”

Zou jij daar nog iets van een duiding op kunnen geven?

Dank weer en groet !

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Verzonden: woensdag 28 oktober 2020 16:03
Aan: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e@minjenv.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Hoi 5.1.2e

Ik denk dat wat betreft de belangrijkste afwegingen lock down op dezelfde lijn zitten qua argumenten. Ik denk dat erg belangrijk echter de virologische strategie is hierbij: als die goed uit te leggen is, dan zal het beter te verteren zijn.

Gisteren begrepen we van de MP dat dit niet leidt tot een lagere top of timing van de piek in de ziekenhuizen. Dus ik kan dit nog even niet in het verhaal plaatsen.

Waarom zou je een zwaardere lockdown dan nog wel overwegen? Als het virus weer sterker gaat toenemen of maar op dit niveau blijft, neem ik aan.

Dergelijke maatregelen zijn dan een optie maar ook belangrijk de andere opties niet uit het oog te verliezen om het naleven te ondersteunen: betere voorzieningen (bijv ondersteuning bij thuisblijven bij klachten/diagnose dmv boodschappen service, honden uitlaat, financiële vergoeding werk; etc), communicatie (dat ook echt effectief kan zijn, hebben we gezien bij testen bijv: campagnes, pers conferenties, en andere middelen), en controle binnen de huidige maatregelen.

Maar als die lock down dan op tafel ligt en de vraag is die voor of tijdens kerst te doen: dan lijkt me ook daar het virologische verhaal erg belangrijk. Heeft het meer impact als het voor de vakantie aangrijpt op woon/werkverkeer, werkplek besmettingen etc; of heeft het meer impact als het tijdens de vakantie aangrijpt op familie bijeenkomsten?

Kortom, ik vind het lastig hierop te reflecteren zonder wat beter de onderbouwing onder de lockdown en timing te begrijpen. Dat geldt voor mij eigenlijk ook voor de avondklok: op wat heeft dat met name impact? Wat weten we daarvan vanuit het buitenland? Ik heb dat niet op een rijtje. Jij wel?

Dus eigenlijk vooral vragen deze keer!

Met hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij | Corona Gedragsunit – wetenschappelijke basis
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven / Postbus 1 5.1.2e | 3720 BA Bilthoven

T 5.1.2e | M 5.1.2e | E 5.1.2e @rivm.nl | Tw 5.1.2e

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

From: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e @minjenv.nl>

Sent: dinsdag 27 oktober 2020 11:16

To: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Subject: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Ha 5.1.2e

Fijn dat we vanmiddag om half 5 even uitgebreider kunnen spreken, ook over het proces van jullie input.

Daarnaast zou ik je willen vragen of we vanavond even konden sparren over een nieuwe optie die nu voorligt namelijk een avondklok, in navolging op andere Europese landen (zie het plaatje in de bijlage)

Ook is er gesproken over de timing van een eventuele lockdown en het voorstel om dit in de kerstvakantie plaats te laten vinden. Ik kan me voorstellen dat dit ook invloed heeft op gedrag. Zelfs tijdens WO1 werden tijdens kerst de wapens neergelegd omdat men behoefte had aan harmonie, wellicht geldt dat ook voor de behoefte om kerst te vieren met familie tijdens de corona maatregelen.

Zie onder wat overwegingen,

We spreken vanmiddag, veel dank weer!

Groet, 5.1.2e

Over de timing van een lock down zou ik graag de volgende punten willen meegeven:

- Lock down tijdens de kerstvakantie:
  - o Voordeel: mindere economische impact
  - o Nadeel: grote sociale impact door de feestdagen (het moment van het jaar dat iedereen elkaar wil zien en behoefte heeft aan genegenheid), duurt lang voordat het kerstvakantie is (Nederland is nu al het slechtste jongetje van de klas in Europa, waardoor wachten op december niet wijs is)
- Lock down op korte termijn:
  - o Voordeel: wanneer op korte termijn een lock down wordt ingezet, kunnen de feestdagen meer belonend worden vormgeven (alleen bij flinke daling besmettingen) en de touwtjes iets minder strak worden getrokken. Dan hebben we een duidelijk doel om naar toe te werken. Daarnaast rijzen de besmettingen echt de pan uit in Nederland vergeleken met de rest van Europa. Op korte termijn ingrijpen zie ik daarom als zeer passend.
  - o Nadeel: grote economische en sociale impact (maar dat is sowieso bij een lock down)

Overwegingen avondklok:

- Avondklok alleen inzetten in de grote steden/regio's met veel besmettingen (naar voorbeeld Frankrijk en België)
- Avondklok overal hetzelfde inzetten, maar op termijn VR's mogelijkheid geven bij dalende besmettingen om tijden aan te passen (naar voorbeeld Spanje)
- Duidelijk maken tot wanneer de avondklok moet duren

Van: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 26 oktober 2020 18:31

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Ha 5.1.2e

Excuus voor mijn late reactie, ik heb jouw mail met de stukken meegegeven voor het Catshuis dus die notie is in ieder geval bij [redacted] 5.1 5.1.2e bekend. Ik zou graag de expertise nog beter benutten en kijken hoe we dit kunnen inregelen ook met het oog op een faciliterende overheid en het kijken naar "wat kan wel".
Heb je misschien tijd om hier morgenmiddag (misschien ook met [redacted] 5.1.2e een moment over te bellen?

Dank nogmaals voor je coöperatieve houding en hulp so far! Het wordt zeer gewaardeerd.

Groet, [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Datum: zaterdag 24 okt. 2020 12:48 PM
Aan: [redacted] 5.1.2e - BD/DGC-19 <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Beste [redacted] 5.1.2e

Graag gedaan!

Ik zou graag nog een kant tekening willen maken (ten overvloede voor jou, want al besproken, maar desalniettemin even op de mail):

Namelijk, dat dit geen formeel RIVM advies is noch een formeel onderbouwd gedragswetenschappelijk advies. Maar dat ik op verzoek als hoofd onderzoek van de gedragsunit op zeer korte termijn een reflectie heb geboden mogelijke scenario's, op basis van beschikbaar onderzoek en gedragsexpertise in bredere zin.

Vanuit gedragswetenschappen kan uiteraard meer geboden worden (qua inhoud, onderbouwing, concrete vertaalslag ook naar communicatie en andere strategieën om de burger te ondersteunen bij het naleven van de gedragsregels/maatregelen en welzijn), indien er wat meer tijd zou zijn en meer expertise benut zou kunnen worden in het proces.

Succes en hartelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e - BD/DGC-19 <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>
Datum: 24 oktober 2020 om 10:43:48 CEST
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Goedemorgen [redacted] 5.1.2e

Heel erg veel dank voor je snelle input en je flexibiliteit hierin, ik verwerk ze direct voor de Catshuis presentatie. Een aantal van de vragen die je terecht stelt, liggen ook voor bij het OMT. Laten we volgende week even contact houden.

Voor nu nogmaals dank en een heel fijn weekend gewenst!

Groet, [redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Verzonden: zaterdag 24 oktober 2020 10:07
Aan: [redacted] 5.1.2e - BD/DGC-19 <[redacted] 5.1.2e @minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen uitvraag advies catshuis

Beste 5.1.2e

Zie onder weer aantal reflecties, zo dicht mogelijk bij onderzoek gebleven waar mogelijk.

Met hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij | Corona Gedragsunit – wetenschappelijke basis
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven / Postbus 1 5.1.2e | 3720 BA Bilthoven

T 5.1.2e | M 5.1.2e | E 5.1.2e@rivm.nl | Tw 5.1.2e

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

De belangrijkste vragen die heersen bij de pakketten zijn:

- 1) Hoe gaan mensen hierop reageren, zorgt dit voor gedragsverandering of juist voor een tegenbeweging?

WELLICHT BEIDEN, DIT IS LASTIG TE ZEGGEN. DE MENSEN DIE ERACHTER STAAN ZULLEN HIER WSCHL OOK IN MEEGAAN MAAR DE MENSEN DIE ER NIET ACHTER STAAN OP DIT MOMENT OMDAT ZE HET AL TE STRENG VINDEN, ZULLEN DAAR WSCHL ANDERS MEE OMGAAN. IK WEET NIET HOE GROOT DIE GROEPEN ZIJN, IN ONS ONDERZOEK STAAT ZO'N 80-90% WEL ACHTER DE MAATREGELEN.

- 2) Wat is het effect op het welzijn van mensen?

Een lockdown zal waarschijnlijk een negatieve impact hebben op de sociale en mentale gezondheid van de bevolking en ongelijkheden (inequalities) in mentale gezondheid vergroten (dus mensen die het al zwaar hebben..). Er zijn aanwijzingen dat de negatieve effecten daarnaast mn ook groter zijn voor jongeren/jong-volwassenen. Let op: we weten niet wat de effecten zijn van het virus rond laten waren op grote schaal en de (lange)termijn effecten daarvan op mentale en sociale gezondheid.

<https://www.ifs.org.uk/uploads/WP202016-Covid-and-mental-health.pdf>

<https://link.springer.com/article/10.1007/s00406-020-01196-x>

[https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366\(20\)30308-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366(20)30308-4/fulltext)

- 3) Kunnen we iets voorspellen over de langere termijn effecten op gedrag bij deze maatregelenpakketten?

DAT IS HEEL LASTIG. HET IS OOK NIET ABSOLUUT. JE HEBT A) DE MAATREGELEN EN B) DE COMMUNICATIE EN ONDEERSTEUNING DIE DE OVERHEID BIEDT. ER IS VEEL TE ZEGGEN VOOR DAADKRACHTIG OPTREDEN MAAR MENSEN KIJKEN WEL KRITISCH NAAR EEN AANTAL ZAKEN.

HET LIGT NAMELIJK OOK AAN HOE GOED JE DE MAATREGELEN KUNT UITLEGGEN AAN MENSEN, WAT OOK WEER AFHANGT VAN HOE GOED ONDERBOUWD HET BELEID IS.

-ZIJN MAATREGELEN VOLDOENDE CONCREET EN EENDUIDIG; ZITTEN ER GEEN GROTE TEGENSTRIJDIGHEDEN IN HET PAKKET? (WAAROM MAG X WEL MAAR Y NIET?)

-WAAROM DEZE MAATREGELEN? HOE WERKT DAT DAN? HOE EFFECTIEF ZIJN ZE?

-ZIJN ZE GEBASEERD ZIJN OP GOED ONDERZOEK NAAR HOE HET VIRUS ZICH VERSPREID?

-ZIJN ZE TIJDELIJK EN PROPORCIONEEL?

-DRAGEN DE STERKSTE SCHOUDERS DE STERKSTE LASTEN?

-WORDT DIT ALLES HELDER EN KRACHTIG UITGELEGD AAN ALLE LAGEN VAN DE BEVOLKING (OOK MENSEN DIE NIET PER SE DE PERSONFERENTIES ALS PRIMAIRE INFORMATIE BRON GEBRUIKEN OF VOOR WIE DE TAAL DIE DAAR GEBRUIKT WORDT, TE COMPLEX IS?)

-ERKENNEN VAN DE NEGATIEVE EFFECTEN EN CONCRETE VOORSTELLEN DOEN OVER WAT MENSEN DAN WEL KUNNEN DOEN OM HUN MENTALE, FYSIEKE, SOCIALE EN FINANCIËLE GEZONDHEID ZOVEEL MOGELIJK TE

BEHOUDEN.

- 4) Zijn er lichtere maatregelen die wellicht hetzelfde effect op nalevingsgedrag hebben maar die minder ingrijpend zijn? (zoals door bijv bewustzijn?). Strengere maatregelen worden ook gezien als een middel om de ernst aan te duiden van de situatie.

IK MIS HIER WEL ÉÉN (OF: TWEE) DINGEN. THUISBLIJVEN BIJ KLACHTEN, QUARANTAINE, ISOLATIE. IS HET NIET ZO DAT ER EEN FORS EFFECT KAN ZIJN (DAT MOET 5.1.2e ONS KUNNEN VERTELLEN) ALS VEEL MEER MENSEN MET KLACHTEN OF EEN THUISBLIJF ADVIES (QUARANTAINE EN ISOLATIE) DAT OOK DOEN? VEEL MENSEN GAAN NU TOCH DE DEUR UIT VOOR ALLERLEI REDENEN, VAAK HEEL PRAKTISCHE (BOODSCHAPPEN, FRISSE NEUS HALEN, HOND UITLATEN, MAAR OOK OMDAT ZE VOELLEN DAT ZE NAAR HET WERK MOETEN) MAAR OOK OMDAT DE KLACHTEN ERG MILD ZIJN EN ZE ER GEEN KWAAD IN ZIEN. HIER HEBBEN WE IN NL NOG NIET STERK OP INGEZET VOLGENS MIJ.

ONGEVEER 8/10 MENSEN MET KLACHTEN GAAT NAAR BUITEN (MEESTAL SUPERMARKT), ONGEVEER DE HELFT VAN DE MENSEN DIE GEWAARSCHUWD ZIJN IN EEN BCO ONDERZOEK OF EEN HUISGENOOT MET KOORTS HEBBEN, ETC. HIER IS ECHT VEEL WINST TE HALEN MET GOEDE COMMUNICATIE VANUIT OVERHEID, FINANCIËLE STEUN VOOR MENSEN DIE ZONDER TE WERKEN NIET ROND KOMEN, EN PRAKTISCHE STEUN VANUIT DE GEMEENTE, DE BUURT, WERKGEVERS, SUPERMARKTEN.

OOK ZIE JE STRATEGIEËN IN HET BUITENLAND WAAR MENSEN MET EEN POSITIEVE DIAGNOSE HUN ISOLATIE NIET THUIS (MAAR GOED VERZORGD IN EEN HOTEL) DOORBRENGEN ZODAT DE KANS DAT ZE HUN HUISHOUDEN INFECTEREN, KLEINER IS.

DAARNAAST IS ER NOG VEEL WINST TE HALEN MET TESTEN (ONGEVEER 40% VD MENSEN MET KLACHTEN LAAT ZICH TESTEN) EN BCO (MAAR DAARVAN IS DE CAPACITEIT BIJ DEZE AANTALLEN WEL EEN ISSUE NEEM IK AAN)

De scenarios graag vertrouwelijk behandelen en niet verspreiden.

[WEGENS TIJDSGEBREK NIET VERDER GEKEKEN NAAR SCENARIO 2; IK NEEM AAN DAT DIE NOG HETZELFDE IS. DE COMMENTS DIE DAARIN STAAN ZIUJN WSHCL OOK DEELS TOEPASBAAR OP ONDERSTAANDE]

Scenario 3 (discussiepunt adhv lockdown situaties in andere landen)

IK KAN ME VOORSTELLEN DAT JE HIER WEL EEN HEEL STERK VERHAAL BIJ MOET HEBBEN: WAAROM KON GOLF 1 INTELLIGENT EN WAAROM DEZE 2^E NIET? WAS HET VIRUS TOEN NIET NOG MEER AANWEZIG IN NL? LIGT DAT ERAAN DAT DE MAATREGELN NIET WERKEN OF DAT MENSEN DE MAATREGELN MINDER NALEVEN?

ALS DAT LAATSTE (PROBLEEM MET NALEVING): GAAN STRENGERE MAATREGELN DAN HELPEN OM HET NALEVEN TE BEVORDEREN? HIER ZOU M.I. DAN JUUST HEEL SLIM GEKEKEN MOETEN WORDEN NAAR DE DATA RONDOM TRANSMISSIE VAN HET VIRUS, DRAAGVLAK EN GEDRAG. SOMMIGE DINGEN KAN JE DAN MET STRATEGISCHE MAATREGELN AANPAKKEN EN ANDERE DINGEN JUUST MET COMMUNICATIE EN ONDERSTEUNING VAN MENSEN OM HET NALEVEN TE BEVORDEREN.

* Mensen moeten thuisblijven;

HOE GAAN DE BOODSCHAPPEN EN DOKTERSBEZOEKEN GEBEUREN? WAT KUNNEN MENSEN WEL DOEN OM HUN FYSIEKE, MENTALE EN SOCIALE GEZONDHEID OP PEIL TE HOUDEN?

* Bezoek is verboden;

HOE MOET MET EENZAME MENSEN EN MENSEN MET MENTALE GEZONDHEIDS EN FYSIEKE GEZONDHEIDS PROBLEMEN? MANTELZORG? WAT KAN WEL: BUITEN MET DE BUREN KLETSEN?

* Alleen essentiële reizen (voor de uitoefening van een essentieel beroep, om zorg of onderwijs te ontvangen of om te voorzien in primaire levensbehoeften) buiten de eigen woonplaats zijn toegestaan; DIT LIJKT INCONSISTENT MET HET SLUITEN VAN SCHOLEN EN GEEN BEZOEK MOGEN ONTVANGEN

* Recreatie (bijv. wandelen) en individuele sportbeoefening alleen in de woonplaats toegestaan; IK SNAP NIET HOE DEZE TEGELIJK MET DE EERSTE (MENSEN MOETE THUISBLIJVEN) SAMEN GAAT

* Alle niet-noodzakelijke bijeenkomsten en evenementen (binnen en buiten) zijn verboden;

* Verbod op openstelling van voor publiek openstaande gebouwen (bijv. detailhandel, bibliotheken, sportscholen, sportverenigingen, musea, bioscopen, restaurants, zwembaden, pretparken, speeltuinen, casino's, enz.).

OUDERS MET JONGE KINDEREN: DIE BINNEN "OPSLUITEN" IS PRAKTSICH GEZIEN HEEL LASTIG. MENSEN TWIJFELEN OOK MEER AAN HET NUT VAN AFSTAND HOUDEN IN DE BUITENRUIMTE. IK KAN ME VOORSTELLEN DAT

BUITENRUIMTES SLUITEN WAAR REDELIJK AFSTAND TE HOUDEN IS EN DIE BELANGRIJK IS VOOR HET WELZIJN VAN KINDEREN EN HUN OUDERS, LASTIGER TE BEGRIJPEN IS VOOR MENSEN EN BIJZONDER ONREDELIJK KAN VOELLEN.

* Verbod op toelaten van personen tot besloten gebouwen, met uitzondering van gebouwen gebruikt de uitoefening van essentiële beroepen en de levering van essentiële diensten.

* Publieke parken, stranden, enz. blijven open;

MAAR DE BUITENSPEELTUIN VOOR DE KINDEREN NIET?

* Alleen personen in een essentieel beroep of die een essentiële dienst leveren, wiens fysieke aanwezigheid benodigd is, mogen naar werk reizen;

* Het onderwijs en kinderopvang zijn gesloten;

DIT LIJKT ME MOEILIK UIT TE LEGGEN. ONDERZOEK HEEFT TOCH AANGETOOND DAT KINDEREN <13 JAAR NAUWELIJKS VIRUS OVERDRAGEN? DE IMPACT OP KINDEREN EN OUDERS VAN THUISBLIJVEN IS WSCHL FORS. HIER IS OOK KRITIEK TE HOREN OP DE OPOFFERING VAN DE JONGE GENERATIE VOOR DE OUDERE (VAN ZOWEL DE JONGE ALS DE OUDE GENERATIE). DUS WAT ZIJN DE BATEN HIER? DE KOSTEN ZIJN WSCHL HOOG, OOK VOOR DRAAGVLAK. MAAR ALS NU TOCH IS BESLOTEN DAT KINDEROPVANG EN BASIS SCHOLEN BELANGRIJKE TRANSMISSIE ROUTES ZIJN, DAN IS DIT UIT TE LEGGEN.

* Het niet opvolgen van de regels is beboetbaar.

ONDERZOEK VAN DE UVA LAAT ZIEN DAT BOETES OP BIJV DE 1.5M WSCHL GEEN ZIN HEBBEN. IS HET PLAN DIT HEEL STRATEGISCH IN TE ZETTEN VOOR DE EXCESSEN DIE ECHT AANTOONBAAR RISICO OPLEVEREN VOOR DE GEZONDHEID VAN ANDEREN?

Met vriendelijke groet

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid | NCTV

Projectdirectie COVID-19

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 16050 | 2500 BZ | Den Haag

M 5.1.2e

E 5.1.2e @minjenv.nl

W www.nctv.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 23:24

Aan: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: RE: Scenario's maatregelen + routekaart

Beste 5.1.2e

Dank. Er stonden geen specifieke vragen bij dus ik heb even een eerste reactie gegeven. Wellicht dat je hier de essentie uit kunt destilleren van hetgeen waar jij denkt dat men naar op zoek is qua input; en dat ik dit dan nog even check?

Met hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

RIVM Centrum Gezondheid en Maatschappij | Corona Gedragsunit – wetenschappelijke basis

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven / Postbus 1 5.1.2e | 3720 BA Bilthoven

T 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e

@rivm.nl

Tw 5.1.2e

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

From: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e@minjenv.nl>
Sent: woensdag 21 oktober 2020 17:41
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Subject: Scenario's maatregelen + routekaart

Hi 5.1.2e

Allereerst veel dank voor ons gesprek van vanmiddag.

Ik overleg morgen met 5.1.2e over je zeer gewaardeerde voorstel om een expertgroep te vragen om met ons mee te kijken op de maatregelenpakketten.

Daar kom ik dus bij je op terug. Bij deze vast een doorkijkje in de scenario's waar we nu mee bezig zijn (zoals gezegd vertrouwelijk) deze komen grotendeels overeen met de routekaart maar wijken op een paar punten af, zie onder. Ik ben heel benieuwd of je op deze stukken al input zou kunnen geven, zodat we dat mee kunnen geven aan het ACC en bewindslidenoverleg vrijdag. Ik kom morgen bij je terug om te kijken hoe we de gedragstoets in het vervolg beter in kunnen regelen en wat de visie van 5.1.2e daarop is.

Hartelijke groet,

5.1.2e

IK NEEM VOOR HET GEMAK BIJ DE ONDERSTAANDE MAATREGELLEN AAN DAT ZE DOOR HET OMT INGEGEVEN ZIJN. DUS 100 MENSEN OP EEN BEGRAFENIS IS OK ZELFS ALS DIT BINNEN IS? EEN MARKT MAG NIET ZELFS ALS DIE BUITEN IS? ETC. DAAR MAAK IK DUS GEEN OPMERKINGEN OVER.

BIJ MAATREGELLEN DIE MET SLUITING TE MAKEN HEBBEN, IS ER QUA GEDRAGSPERSPECTIEF NIET VEEL TOE TE VOEGEN. WEL HEBBEN AL DIE DINGEN EEN GROTE IMPACT OP ONDERNEMINGEN EN OP BURGERS (FINANCIËEL, MENTALE EN SOCIALE EN FYSIEKE GEZONDHEID, ETC). DUS WELLICHT OOK OP DRAAGVLAK. OOK KUNNEN SOMMIGE MAATREGELLEN EVENTUEEL TOT VERPLAATSING LEIDEN (BIJ VRIENDEN THUIS ZITTEN IPV BIJ DE BIOS). HET IS DUS RELEVANT OM TE KIJKEN OF EN WANNEER ER CONCRETE ALTERNATIEVEN GEBODEN KUNNEN WORDEN WAARBIJ NOG STEEDS IN DEZELFDE BEHOEFTE WORDT VOORZIEN (SOCIAAL CONTACT, WAREN VERKOPEN, BIJV) MAAR OP EEN VEILIGE MANIER (WAAR EN HOE KUNNEN KLEINBEHUISDE JONGEREN/STUDENTEN WEL VEILIG SAMENKOMEN; IETS VOOR DE LEGE KANTOORPANDEN? KUNNEN MARKTKOOPLUI GEHOLPEN WORDEN MET EEN ONLINE VERKOOP PLATFORM?)

BELANGRIJK DUS DOOR TE DENKEN WAT DEZE EFFECTEN VAN SLUITING ZIJN EN HOE DIE EVENTUEEL GECOMPENSEERD/ GEADRESSEERD KUNNEN WORDEN. JE ZOU BIJ DRAAGVLAK VERWACHTEN DAT BEWIJS DAT DE MAATREGEL EFFECTIEF EN PROPORTIONEEL IS, DAT DE BREDERE MAATSCHAPPELIJKE BELANGEN ZIJN MEEGEWOGEN, DE LASTEN EEN BEETJE EERLIJK VERDEELD WORDEN, DAT DE MAATREGELLEN HELDER EN CONSISTENT ZIJN (NIET IN SITUATIE X ZUS EN Y ZO), EN DAT HET VAN TIJDELIJKE AARD IS, RELEVANT ZIJN BIJ DRAAGVLAK EN VOLHOUDEN. EVIDENT DAT DE OVERHEID HIER MET BELEID EN COMMUNICATIE EEN BELANGRIJKE ROL IN KAN SPELEN.

1. *Aanscherping huidige scenario*

- Maximum van begrafenissen op 100 personen
- Hotels mogen na 20:00 wel alcohol schenken DEZE SNAP IK NIET, KLINKT NIET ALS EEN BEPERKING OF AANSCHERPING (IETS MAG WEL)
- Verbod op alle markten die geen warenmarkten zijn

2. *Lockdown scenario (weer intelligente lockdown noemen?) → DAT WEET IK NIET, DIE TERM IS AL GEBRUIKT. DAN MOET JE NU WEL BETER VOOR DE DAG KOMEN DAN DE VORIGE KEER DENK IK (DIT IS ALLEEN NIET EVIDENCE-BASED. NKC DOET VAAK ONDERZOEK NAAR DIT SOORT TERMEN): MEN VERWACHT DAT WE GELEERD HEBBEN EN DE MAATREGELN MET BEPERKTE OF TWIJFELACTIGE MEERWAARDE EN WEL GROTE MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN, NU ANDERS DOEN. SCHOLEN EN VERPLEEGHUIZEN BLIJVEN NU DAN OPEN. MAAR DE PLEKKEN WAAR RELATIEF GOED AAN CROWD CONTROL EN AFSTAND HOUDEN WERD GEDAAN (BIOSCOPEN EN CULTURELE INSTELLINGEN? MUSEA?), MOETEN NU WEL DICHT. DUS INTELLIGENT IS HET DAN WELLICHT DAT ALS DE CRUX HEM MN IN HET REIZEN ZIT (VAN EN NAAR EEN LOCATIE DIE OP ZICHZELF WEL VEILIG IS), JE DE PLAATSEN OPEN LAAT VOOR DE LOKALE BEVOLKING (STADS/DORP BUBBEL)? MAAR OF DAT SOORT MAATREGELLEN VOLDOENDE ZINVOL ZIJN VANUIT PERSPECTIEF VIRUS VERSPREIDING, DAT IS AAN HET OMT. HANDHAAFBAARHEID IS EEN 2^e. MAAR HET IS TER ILLUSTRATIE VOOR WAT MENSEN WELLICHT NU ONDER INTELLIGENT Zouden VERSTAAN: BETER BEGRIP TRANSMISSIE PADEN DAN TIJDENS DE 1^e LOCKDOWN EN STRAKKER DAAROP INZOOMEN MET DE MAATREGELLEN.*

- Algemeen advies:

- o Blijf zoveel mogelijk thuis OOK AANGEVEN WAT WEL MAG ANDERS MAKEN MENSEN EIGEN CRITERIA. BIJV. ALS JE GEEN TUIN HEBT, MAG JE OP RUSTIG MOMENT FRISSE NEUS HALEN. JE MAG WEL ESSENTIELE BOODSCHAPPEN DOEN ALS JE NIET ONLINE KUNT BESTELLEN. ETC.
- o Dringend advies om niet-noodzakelijk reizen binnen- en buitenland te mijden → DEFINIEER NOODZAKELIJK, WEDEROM AMBIGUE TERM (NET ALS 'ZOVEEL MOGELIJK'). GA ALLEEN OP REIS ALS...

- **Verbod op samenkomsten**

- o Verbod op evenementen, sluiting doorstroomlocaties
- o Als gevolg van het samenkomstverbod: verbod op evenementen, sluiting doorstroomlocaties, sluiting overige sectoren, en *gedeeltelijke sluiting detailhandel (?)*

Overige sectoren zijn: bioscopen, filmhuizen, concertzalen, podia voor alle genres van muziek, theaters en hiermee vergelijkbare culturele instellingen, musea, presentatie-instellingen, monumenten met een publieksfunctie, casino's, arcadehallen, speelhallen, markten (m.u.v. warenmarkten), seksinrichtingen.

Uitgezonderd (zie sheet 9) zijn o.a. levensmiddelenbranche, warenmarkten, wedstrijden, betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties. Uitgifte (bij bijv. bibliotheken) is toegestaan. → BIJ UITZONDERINGEN RELEVANT DAT DE REDEN VOOR DE UITZONDERING VOOR DE BURGER / ONDERNEMER EVIDENT IS.

- Groepsvorming (binnen en buiten) maximum van 2 personen → TENZIJ UIT EIGEN HUISHOUDEN?
- Dringend advies mondkapjes (tot de TWM met mondkapjesplicht ingaat) → WELKE CONTEXT, PUBLIEKE BINNEN RUIMTE? ZIJN ER GOEDE INSTRUCTIES OVER VEILIG GEBRUIK MONDKAPJES?
- **Sport**: Sportbeoefening alleen op 1,5m afstand en alleen individueel; → ALS HET INDIVIDUEEL IS, HOEZO ZOU HET DAN BINNEN 1.5 METER KUNNEN ZIJN?

Optioneel: voor voetballers (incl. overig personeel in "bubbel") van de Eredivisie en Eerste divisie. → OOK GOED UITLEGGEN: WELKE EXTRA MAATREGELEN DAAR GENOMEN OM VEILIGHEID TE BORGEN/VERSPREIDING TE BEPERKEN?

Als gevolg van het samenkomstenverbod: sluiting fitnesscentra, sportclubs, sauna, zwembaden.

Sluiting van alle sportkantine, douches en kleedkamers;

- **Onderwijs**: Voor de bovenbouw van het VO worden extra maatregelen genomen op het gebied van bewustwording, persoonlijke beschermingsmiddelen voor leraren en ter voorkoming van crowding. *[PM afstemming OCW] → DAN ZOU JE HIER AAN SPREIDING KUNNEN GAAN DOEN: DE HELFT VD LEERLINGEN DEZE WEEK MAANDAG – WOENSDAG – VRIJDAG EN DE ANDERE HELFT DINSDAG EN DONDERDAG? EN DE WEEK ERNA ANDERSOM? OF 6 DAGEN LES GEVEN. BEWUSTWORDING: DAT LIJKT ME NIET HET PRIMAIRE PROBLEEM. MET AFSTAND HOUDEN IS DRUKTE DE BELANGRIJKSTE VOORSPELLER. DAARNAAST KIJKEN WAAROM JONGEREN DAN TOCH ZICH IN GROEPJES OPHOUDEN EN DAAR OPLOSSINGEN VOOR BEDENKEN: BIJV EEN RUIMTE INRICHTEN VOOR SOCIAAL CONTACT OP VEILIGE MANIER.*

Met vriendelijke groet

5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid | NCTV

Projectdirectie COVID-19

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 16050 | 2500 BZ | Den Haag

M 5.1.2e

E 5.1.2e @minjenv.nl

W www.nctv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security